

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ

УДК 373.2.091.33-027.22:796

DOI <https://doi.org/10.33989/2524-2474.2022.80.278175>

КОВАЛЕВСЬКА НАТАЛІЯ

ORCID: <https://orcid.org/0000-003-1149-4109>

(Полтава)

Work place: Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University

Country: Ukraine

E-mail: kovalevska_natala@ukr.net

ПАСІЧНІЧЕНКО АНЖЕЛА

ORCID: <https://orcid.org/000-0002-5500-0070>

(Полтава)

Work place: Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University

Country: Ukraine

E-mail: pasichnichenkoan@gmail.com

ВПЛИВ СУЧАСНИХ РОЗВИВАЛЬНИХ ІГОР НА ФОРМУВАННЯ ІГРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті розкрито особливості формування ігрової компетентності у дітей дошкільного віку. Проаналізовано погляди сучасних дослідників на проблему організації ігрової діяльності в закладі дошкільної освіти. Автором вказано на особливості впровадження розвивальних ігор у освітній процес сучасного ЗДО. Вказано на характерні особливості розвивальних ігор та їх місце серед інших видів ігор, що використовуються у роботі з дошкільниками. Здійснено експериментальне дослідження, що підтвердило припущення автора щодо ефективності розвивальних ігор у процесі формування ігрової компетентності.

Ключові слова: ігрова діяльність; дитина дошкільного віку; ігрова компетентність; розвивальна гра.

Постановку проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із науковими чи практичними завданнями. Сучасна система дошкільної освіти покликана не лише навчати дітей, а й сприяти розвитку інтелектуальних, креативних, пізнавальних здібностей. Завданням вихователя дитини дошкільного віку є навчити міркувати, обґрунтовувати власну думку, самостійно приймати рішення, не уникати завдань із багатьма варіантами розв'язку. Вихователі дітей дошкільного віку стикаються з проблемою формування у дітей компетентностей, що передбачені стандартом дошкільної освіти та є необхідними для повноцінного функціонування в соціокультурному просторі, зокрема, ігрової компетентності (Ковалевська, Пасічніченко, 2020).

Важливим напрямом діяльності сучасного вихователя ЗДО є розвиток ігрової компетентності дітей дошкільного віку. Серед різноманітних видів ігор, що передбачені освітнім процесом ЗДО, особливе місце займають розвивальні ігри. **Розвивальні ігри, на думку відомого педагога Б. Нікітіна, це ігри, що моделюють сам творчий процес і створюють свій мікроклімат, де з'являються можливості для розвитку творчої сторони інтелекту, пізнавальних процесів.** (Рошинець, 2020).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз вітчизняної та зарубіжної психолого-педагогічної літератури доводить, що гра є провідною діяльністю дітей дошкільного віку. Значення гри, її функції та її класифікація висвітлено у працях Н. Анікеєвої, Ф. Бейтендейка,

А. Бурової, К. Гросса, Г. Григоренка, Д. Ельконіна, А. Захарової, Г. Лендрета, С. Новосолової, Г. Селевко, С. Холла та , А. Цюсь та інших.

Вагомі аргументи на підтвердження, що гра є провідним видом діяльності дітей дошкільного віку містять праці В. Аверіна, П. Блонського, Л. Виготського, Г. Кравцової, К. Карасьової, О. Леонтєєва, П. Лесгафта, Т. Піроженко, Т. Осокіної, А. Усової, К. Ушинського, Л. Чулицької.

Вивченням особливостей застосування розвиваючих ігор у розвитку дошкільника розглядається у роботах Н. Анікеєвої, Л. Артемової, Л. Бовтрука, О. Ветлянської, Є. Гаспарової, Т. Доронової, В. Кузьменко, Л. Лохвицької, Б. Нікітін, К. Нечипорук, Т. Рошинець, О. Сергієнко, О. Сергеєнкової та інших психологів і педагогів.

Мета статті – обґрунтування значення та впливу розвиваючих ігор на формування ігрової компетентності дітей дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.

Згідно Державного стандарту дошкільної освіти під ігровою компетентністю розуміють здатність дитини до вільної, емоційно насиченої, спонтанної активності з власної ініціативи, в якій реалізується можливість застосування наявних і освоєння нових знань та особистісного розвитку через прагнення дитини до участі в житті дорослих шляхом реалізації інтересів в ігрових та рольових діях в узагальненій формі (Базовий компонент дошкільної освіти, 2021).

Сформована ігрова компетентність, яка передбачає: обізнаність із різними видами іграшок; здатність їх використовувати в самостійних іграх; організовувати різні види ігор (рухливі, народні, ігри з правилами, сюжетно-рольові тощо) відповідно до їх структури (уявлювана ігрова ситуація, ігрова роль, ігрові правила); реалізовувати власні ігрові задуми; дотримуватись ігрового партнерства та рольових способів поведінки, норм та етикету спілкування у процесі гри. Вимоги до розвитку ігрової діяльності дошкільника, які вважаються показниками ігрової компетентності, окреслені в програмах розвитку дітей дошкільного віку (Базовий компонент дошкільної освіти, 2021).

Розвивальні ігри в повній мірі, відповідають вимогам , які ставить Базовий компонент дошкільної освіти перед педагогами та батьками. У педагогічній літературі існує декілька класифікацій ігор. Сучасні педагоги найчастіше послуговуються такою класифікацією: перша група ігор включає *самодіяльні, вільні, ініційовані дитиною (дїтьми) ігри*, а саме: предметні ігри, сюжетно-відтворювальні, сюжетно-рольові, режисерські, театралізовані та ігри-експериментування (з природними об'єктами, явищами, матеріалами, тваринами, іграшками і предметами); до другої групи відносимо *ігри, які організовано за ініціативою дорослих з метою навчання* – дидактичні (словесні, з іграшками, настільно-друковані), рухливі, конструктивно-будівельні та групи *ігор, що йдуть від історично сформованих традицій етносу (народні):* обрядові (культові, сімейні, сезонні); *тренінгові* (інтелектуальні, адаптивні, сенсомоторні); *дозвільні* (Крутії, Деснова, Замелюк , 2022)

Н. Нечипорук під розвивальною грою розуміє ігрову діяльність, організовану педагогом і спрямовану на розвиток психічних процесів у дошкільників, їх емоційної сфери. У розвивальних іграх, на думку автора, вдається поєднати один із головних принципів навчання: від простого до складного з дуже важливим принципом творчої діяльності: самостійно за здібностями. Це поєднання дозволяє розв'язати в грі одразу декілька проблем, пов'язаних з розвитком творчих здібностей: розвивальні ігри дають матеріал для розвитку творчих здібностей з самого раннього віку; їх завдання, як сходинки завжди створюють умови, що випереджають розвиток здібностей; щоразу самостійно піднімаючись до своїх вершин, дитина розвивається найбільш успішно; по-четверте, розвивальні ігри можуть бути різноманітні за своїм змістом і, крім того, як інші ігри вони не сумісні з примусом і створюють атмосферу вільної та радісної творчості; по-п'яте, граючись в ці ігри з дітьми, батьки та педагоги навчаються поважати особистість дитини, не заважати дитині розмірковувати і приймати рішення самостійно, не виконувати за неї те, що вона може зробити самостійно. (Нечипорук, 2019)

Вітчизняний педагог-практик Т. Рошинець зазначає, що в основу **розвивальних ігор** покладено три принципи навчання – «від простого до складного», «самостійно за **здібностями**», «поступовість і систематичність». Це дозволяє вирішити в грі відразу кілька проблем, пов'язаних з **розвитком творчих здібностей: розвивальні ігри** дають поживу для

розуму з самого раннього віку; завдання - сходинки створюють умови для навчання; піднімаючись, кожен раз самостійно, дитина **розвивається найуспішніше; розвиваючі ігри** можуть бути дуже різноманітні за своїм змістом, а крім того, як і будь-які **ігри**, не терплять примусу (Рошинець, 2020).

Розвивальні ігри відповідають природним потребам дошкільників, оскільки поєднують у собі елементи навчання, прикладної, репродуктивної та творчої діяльності, що дає змогу розвивати емоційну сферу дитини, її пізнавальні інтереси, інтелектуальні та духовні потреби. К. Бортнюк, А. Палецька пропонують таку класифікацію розвивальних ігор: за зовнішніми ознаками ці ігри можна поділити на: механічні (електронні), настільно-друковані (різні види лото, подорожі за схемами), словесні («Що далі», «Що зайве»); за ступенем впливу на розвиток психічних процесів такі ігри можна поділити на: ігри на розвиток уваги (її спрямованість, обсяг), ігри на розвиток пам'яті, ігри, спрямовані на утворення понять (логічне мислення), ігри, спрямовані на розвиток мовлення (Бортнюк, Палецька, 2021).

Проаналізувавши праці вітчизняних та зарубіжних науковців ми дійшли висновку, що під розвивальними іграми розуміємо сукупність ігор різних видів, що мають спільні характеристики, серед яких можна назвати такі: кожна гра потребує вирішення завдання (супроводжується інструкцією: письмовою, усною, малюнковою, кресленням) за допомогою підручних засобів (кубиків, конструктору, паперу і т.д.); при виборі завдань розвивальної гри педагог або батьки дотримуються принципів доступності, системності та послідовності; врахування індивідуальних можливостей дитини; врахування зони найближчого розвитку; забезпечення творчої самостійності дитини дошкільного віку; відсутність підказок у вирішенні завдань, з метою формування відповідальності і самостійності; забезпечення освітнього простору і часу для творчого вирішення завдань у власному темпі; заохочення до завершення виконання складного завдання та отримання насолоди від результату, що має реальний (матеріальний) вияв (складена мозаїка, побудований будинок і т. д.);

З метою визначення впливу розвивальних ігор на рівень сформованості ігрової компетентності дітей дошкільного віку був проведений педагогічний експеримент. В експерименті взяли участь 30 дітей старшого дошкільного віку. Усіх дітей було розділено на контрольну (15 дітей) та експериментальну (15 дітей) підгрупи.

На констатувальному етапі експериментального дослідження з метою визначити рівні ігрової компетентності дітей дошкільного віку були визначені показники та критерії ігрової компетентності дітей дошкільного віку. При визначенні критеріїв і показників ми орієнтувалися на Базовий компонент дошкільної освіти, а саме, на освітній напрям «Гра дитини». Визначений *мотиваційний критерій* характеризується такими показниками: інтерес до ігрової діяльності; наявність власних ігрових уподобань, значний перелік улюблених ігор та коло друзів по грі, відповідальне ставлення до вибору та виконання ігрової ролі; виявлення поваги до думки іншого, емоційна реакція на зміни у правилах гри, демонстрація інтересу до ігор інших дітей.

Когнітивний критерій характеризується такими показниками: має уявлення про різні види ігрової діяльності, знає види та назви ігор; знає дії у творчих іграх та в іграх з правилами; вміє залучати та приймати партнерів до спільної гри; обирає безпечне місце та атрибути для гри; знає зміст різних видів ігор; демонструє сформованість рольових способів поведінки; свідомо використовує норми та етикет спілкування в іграх; розуміє, як використовувати предметно-ігрове середовище для гри; знає ігри та іграшки в садочку та вдома, використовує їх у самостійних іграх; встановлює причини та наслідки вдалої та невдалої гри.

Операційно-технологічний критерій: самостійно обирає тему для гри, моделює явища реального життя, розвиває сюжет на основі досвіду та знань, прикладах дорослих, з літературних творів і казок, дотримується правил рольової взаємодії; облаштовує ігрове середовище та самостійно чи з незначною допомогою розподіляє ролі; дотримується правил гри до її закінчення та стежить, щоб усі учасники їх виконували; використовує в іграх різні іграшки відповідно до її змісту або предмети-замінники; конструює ігрове поле за допомогою різних предметів та матеріалів згідно з темою; широко використовує різні засоби виразності (емоційно-виразні рухи, міміка, пантоміміка, тембр голосу, рольове мовлення), ділиться з дорослими та однолітками враженнями після гри; адекватно оцінює результати власних дій та дій товаришів; використовує власний досвід для створення ігор; здатна гратися сама та з однолітками, виявляє вміння залучити до гри партнерів; намагається творчо розвивати сюжет або придумувати ігри.

На основі виділених критеріїв і показників ми обґрунтували рівні сформованості ігрової компетентності дітей старшого дошкільного віку: високий, середній і низький.

Високий рівень сформованості ігрової компетентності характеризується такими ознаками: у дитини розвинутий інтерес до ігрової діяльності, вона із задоволенням тривалий

час грає в ігри, має улюблені ігри та улюблені ролі. Сформовані предметні і рольові способи розв'язання задач, бере на себе відповідальність за результат. Дитина вступає у тривалу взаємодію і з дорослими, і з однолітками, вміє домовлятися, конструктивно розв'язує конфліктні ситуації. Дитина ділиться з дорослими та однолітками враженнями після гри.

Середній рівень сформованості ігрової компетентності характеризується такими ознаками: у дитини ситуативно виявляється інтерес до ігрової діяльності, який проявляється у тому, що дошкільник надає перевагу різним видам діяльності, ігри нетривалі за часом. Дитина використовує предмети-замінники за допомогою дорослого, якщо використовує їх самостійно – то називає предмети-замінники їх реальними назвами, а не ігровими. Сформовані предметні способи розв'язання задач, рольові способи розв'язання задач зустрічаються рідко. Дитина бере на себе роль і позначає її словом. При реалізації ролі широко використовуються одноманітні рухи, жести, емоційність ролі збіднена, вступає у взаємодію і з дорослими, і з однолітками, вміє домовлятися, проте зустрічаються і конфлікти.

Низький рівень сформованості ігрової компетентності характеризується такими ознаками: у дитини відсутній інтерес до ігрової діяльності, вона надає перевагу таким видам діяльності (малювання, гра за комп'ютером, розглядання / читання книжок). Дорослий надає допомогу дитині при формулюванні ігрового задуму, ігрових задач. Ігрові задуми одноманітні, повторюються щодня (1-2 ігрові дії, які постійно повторюються). Дитина хоче гратися, але не вміє узгоджувати свої інтереси з інтересами однолітків у грі, часто не розуміє однолітка, внаслідок чого виникають конфлікти.

Наступним етапом констатувального експерименту було проведення діагностування рівня сформованості ігрової компетентності дітей старшого дошкільного віку для отримання об'єктивних результатів. Серед методів дослідження рівня сформованості ігрової компетентності дітей дошкільного віку ми обрали: спостереження за ігровою діяльністю дітей дошкільного віку, бесіду з дітьми, аналіз результатів діяльності дітей.

Проаналізувавши результати констатувального етапу експерименту, ми отримали середні показники рівня сформованості ігрової компетентності дітей контрольної та експериментальної груп (таблиця 1).

Таблиця 1

Узагальнені результати сформованості ігрової компетентності експериментальної та контрольної груп (%) після констатувального експерименту

Критерії/рівні	Когнітивний		Мотиваційний		Операційно-технологічний критерій		Загальні показники	
	ЕГ (%)	КГ (%)	ЕГ (%)	КГ (%)	ЕГ (%)	КГ (%)	ЕГ (%)	КГ (%)
Низький	40	26.7	33.3	33.3	33.3	33.3	35.	31.3
Середній	46.7	53.3	46.7	40	46.7	53.4	46.7	48.7
Високий	13.3	20	20	26.7	20	13.3	18	20

Дані, отримані після проведення констатувального етапу експерименту на визначення рівня сформованості ігрової компетентності у дітей старшого дошкільного віку обох груп показали загалом недостатній рівень сформованості ігрової компетентності. Більшість дітей з низьким (ЕГ – 35,3%; КГ – 31,3%) та середнім (ЕГ – 46,7%; КГ – 48,7%) рівнями. Діти мають

недостатньо розвинений інтерес до ігрової діяльності, більшість грає в ігри нетривалий час, не всі діти мають улюблені ігри та ролі. Не у всіх дітей сформовані предметні і рольові способи розв'язання задач, здатність брати на себе відповідальність за результат. Окремі діти не вміють домовлятися, конструктивно розв'язувати конфліктні ситуації.

Зважаючи на отримані результати, вважаємо доцільним впровадити у освітній процес експериментальної групи дітей систему розвивальних ігор. Виявлення позитивної динаміки сформованості знань з різних сфер життя у дітей старшого дошкільного віку опитаних дітей експериментальної групи свідчатиме про ефективність формульованого експерименту.

Основними завданнями формульованого етапу дослідження ми визначили наступні: 1. Підібрати й методично забезпечити зміст розвиваючого предметно-просторового середовища як однієї з головних умов формування ігрової компетентності дошкільників за допомогою розвивальних ігор. 2. Запровадити комплекс розвивальних ігор для дітей експериментальної групи з метою підвищення іріївня ігрової компетентності.

Щодо предметно-просторового середовища, то відбулося поповнення його матеріально-технічної бази у експериментальній групі, шляхом збагачення вибору розвивальних ігор. Другий етап формульованого експерименту полягав у роботі з дітьми старшого дошкільного віку. Для того, щоб успішно формувати ігрову компетентність старших дошкільників засобами розвивальних ігор, ретельно був продуманий план роботи та ігрові завдання.

Для формульованого етапу дослідження ми уклали комплекс розвивальних ігор, які включали компютерні («Зоо Абетка», «Хто в горах», «Веселі тварини», «Намбі», «Antomimes»), настільно-друковані («Іграшки», «Розрізні малюнки», «Намалюй візерунок», «Подорож містом»), словесні («Що дали», «Що зайве», «Розвиваємо увагу», «Оповідки-нісенітниці»); ігри на розвиток уваги, пам'яті («Шишки-яблука», «Дуже складне завдання», «Вітрина магазину», «Бабуся укладає у свою валізу», «Запам'ятовування цифр»), ігри, спрямовані на логічне мислення («Вибери зайве», «Підбери картинки за змістом», «Доповни симетрично картинки») ігри, спрямовані на розвиток мовлення («Згадайся і підкажи», «Згрупуйте предмети», «Складні слова», «Знайди за ознаками») та інші.

Комплекс ігор ми запровадили у навчально-виховний процес Плосківського у дошкільної освіти (дитячий садок) «Дзвіночок» Мачухівської сільської ради Полтавського району Полтавської області в експериментальній групі. Також рекомендували батькам використовувати ці ігри вдома під час дозвілля дітей.

Після завершення формульованого етапу експерименту ми провели повторну діагностику рівня сформованості ігрової компетентності дітей у контрольній та експериментальних групах. Проаналізувавши отримані результати, ми отримали середні показники рівня сформованості ігрової компетентності дітей контрольної та експериментальної груп (таблиця 2).

Таблиця 2

Узагальнені результати сформованості ігрової компетентності експериментальної та контрольної груп (%) на контрольному етапі експерименту

Критерії/рівні	Когнітивний		Мотиваційний		Операційно-технологічний критерій		Загальні показники	
	ЕГ (%)	КГ (%)	ЕГ (%)	КГ (%)	ЕГ (%)	КГ (%)	ЕГ (%)	КГ (%)
Низький	ЕГ	КГ	13.3	20	13.3	26.7	13.3	20
Середній	13.3	13.3	33.3	46.7	40	46.7	33.3	51.3

Високий	26.7	60	53.3	33.3	46.7	26.7	53.4	28.7
---------	------	----	------	------	------	------	------	------

Аналізуючи таблицю, можна спостерігати позитивну динаміку в експериментальній групі на всіх рівнях. Так, кількість дітей експериментальної групи, які показали високий рівень сформованості ігрової компетентності збільшилась на 35.4 % (53.4%), середній рівень зменшився на 13.4% (33.3), низький рівень зменшився на 22% (13.3).

У контрольній групі істотних змін не відбулося. Так високий рівень збільшився на 8.7% (28.7%), середній рівень збільшився на 2.6% (51.3%), низький рівень зменшився на 11.3% (20%).

Таким чином, дані контрольного експерименту показали, що впровадження системи розвивальних ігор у освітній процес ЗДО позитивно впливає на підвищення рівня сформованості ігрової компетентності дітей дошкільного віку. Звичайно, комплекс розвивальних ігор було впроваджено в системі різних видів ігор, передбачених освітнім процесом закладу дошкільної освіти. На подальше дослідження заслуговує проблема формування ігрової компетентності дітей дошкільного віку засобом самодіяльних ігор.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Базовий компонент дошкільної освіти. 2021. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovo%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
- Бортнюк К., Палецька А. Вплив розвиваючих ігор на формування готовності дитини дошкільного віку до навчання в школі. URL: [zbirnyk_2_2021.pdf](#)
- Ковалевська Н., Пасічніченко А. Навчальна дисципліна «Технології формування ігрової компетентності» у системі професійної підготовки майбутніх вихователів дітей дошкільного віку. *Наукові записки ВДПУ імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія*. 2020. Вип. 63. С. 119–123. DOI: 10.31652/2415-7872-2020-63-119-123
- Крутий К., Деснова І., Замелюк М. Самодіяльна гра дитини дошкільного віку: важливість єдиних термінологічних підходів. *Академічні студії. Педагогіка*. 2022. Вип. 1. С. 122–132. DOI: <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2022.1.18>
- Нечипорук Н. Формування ігрової компетентності дітей дошкільного віку. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/287724506.pdf#page=165>
- Нікітін Б. П. Сходінки творчості, або Розвиваючі ігри. Київ : Радянська школа, 1991. 144 с.
- Рошинець Т. М. Використання розвивальної гри, як пріоритетного розвитку інтелектуальних здібностей дошкільнят. URL: <https://vseosvita.ua/library/vikoristanna-rozvivalnoi-gri-ak-prioritetnogo-rozvitku-intelektualnih-zdibnostej-doshkilnat-232446.html>

REFERENCES

- Bazovyi komponent doshkilnoi osvity [Basic component of preschool education]*. (2021). Retrieved from https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovo%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf [in Ukrainian].
- Bortniuk, K., & Paletska, A. (2021). *Vplyv rozvyvaiuchykh ihor na formuvannia hotovnosti dytyny doshkilnoho viku do navchannia v shkoli [The impact of educational games on the formation of readiness of a child of preschool age to study at school]*. Retrieved from: [zbirnyk_2_2021.pdf](#) [in Ukrainian].
- Kovalevska, N., & Pasichnichenko, A. (2020). Navchalna dystsyplina "Tekhnolohii formuvannia ihrovoi kompetentnosti" u systemi profesiinoi pidhotovky maibutnikh vykhovateliv ditei doshkilnoho viku [Educational discipline "Technologies of formation of game competence" in the system of professional training of future teachers of preschool children]. *Naukovi zapysky VДPU imeni Mykhaila Kotsiubynskoho. Seria: pedahohika i psykhohohiia [Scientific notes of VSPU named after Mikhail Kotsyubynsky. Series: pedagogy and psychology]*, 63, 119-123 [in Ukrainian].

- Krutii, K., Desnova, I., & Zameliuk, M. (2022). Samodiialna hra dytyny doshkilnoho viku: vazhlyvist yedynykh terminolohichnykh pidkhodiv [Amateur game of a child of preschool age: the importance of unified terminological approaches]. *Akademichni studii. Seriiia "Pedahohika" [Academic studies. Series "Pedagogy"]*, 1, 122-132. DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2022.1.18> [in Ukrainian].
- Nechyporuk, N. (2019). *Formuvannia ihrovoi kompetentnosti ditei doshkilnoho viku [Formation of play competence of preschool children]*. Retrieved from <https://core.ac.uk/download/pdf/287724506.pdf#page=165> [in Ukrainian].
- Nikitin, B. P. (1991). *Skhodynyky tvorchosti, aba Rozvyvaiuchi ihry [The Steps of Creativity, or Developing Games]*. Kyiv: Radianska shkola [in Ukrainian].
- Roshynets, T. M. *Vykorystannia rozvyvalnoi hry, yak priorytetnoho rozvytku intelektualnykh zdibnostei doshkilniat [Use of developmental game as a priority development of intellectual abilities of preschoolers]*. Retrieved from <https://vseosvita.ua/library/vikoristanna-rozvyvalnoi-gri-ak-prioritetnogo-rozvitku-intelektualnih-zdibnostej-doshkilnat-232446.html> [in Ukrainian].

NATALIIA KOVALEVSKA

ANZHELA PASICHNICHENKO

THE INFLUENCE OF MODERN EDUCATIONAL GAMES ON PRESCHOOL CHILDREN'S GAME COMPETENCE FORMATION

The article reveals the peculiarities of preschool children's game competence formation. Educational games have been identified as one of the effective ways to increase the level of game competence formation. Educational games meet preschoolers' natural needs and combine elements of learning, applied, reproductive and creative activities, which makes it possible to develop the child's emotional sphere, cognitive interests, intellectual and spiritual needs, and creativity.

Educational games are defined as a set of games of various types by the authors. They have the following common characteristics: they contain a task that needs to be solved, necessarily accompanied by written, oral, pictorial, and drawing instructions; compliance by teachers or parents with the principles of accessibility, systematicity, and consistency; taking into account the child's individual and maximum capabilities; providing a free, creative atmosphere; lack of hints in solving tasks, to form responsibility and independence; providing educational space and time for creative problem solving; encouragement to complete a difficult task and enjoy the result, which has a real material display.

A pedagogical experiment was conducted to determine the impact of educational games on the level of preschool children's game competence development. Thirty children of older preschool age participated in the experiment, divided into experimental and control groups. At the ascertainment stage of the experimental study, to determine the level of preschool children's game competence, indicators and criteria for preschool children's game competence were determined. When determining the criteria and indicators, we focused on the Basic component of preschool education, namely the educational direction "Child's Game". We defined *motivational, activity, and cognitive criteria and their indicators*. Based on selected criteria and indicators, we substantiated the levels of older preschool children's game competence formation: high, medium, and low. At the formative stage, a system of educational games was implemented in the experimental group. The control experiment data showed that the use of educational games in working with preschool children contributes to the positive dynamics of the growth of the level of the formation of game competence, and has a positive effect on the preschool children's comprehensive development.